

qualitas magis repugnet speciei secundum se quam actui. Sic igitur, quantumvis gratis concedamus Deum vt obiectum non communicare suam speciem sui, nihilominus idem Deus vt prima causa effectus aliarum formarum, poterit etiam hanc efficere commenturatum luminis, vel actus, & non adaequatam sibi vt obiecto.

XXX.

Deinde, quantumvis Deus vt obiectum efficeret hanc speciem, non esset necessarius illam effectio- nem esse mere naturalem, quia Deus quacunque ratione aliquid extra se producat, tota effectio semper est pendens ex libera voluntate eius. Quod etiam de angelis multi probabiliter opinantur, videlicet, cum sint obiecta actu intelligibilia, posse ex se sui speciem emittere, & nihilominus eam efficaciam habere suae voluntati subiectam, iuxta quam doctrinam probabiliter declarant angelicam locutionem. Multo ergo magis Deus, etiam si vt summum obiectum actu intelligibile posset se ipsum manifestare emittendo speciem sui, nihilominus talis actio esset illi libera, & ideo non oporteret talem speciem esse adaequatam ipsi Deo; quia non esset necessarium, Deum vt obiectum agere quantum posset in talem speciem. Eo vel maxime, quod licet obiectum naturaliter efficiat speciem sui, non est necesse ut semper efficiat adaequatam, sed iuxta capacitatem subiecti, nam generale hoc est vt actio agentis naturalis ex capacitate seu dispositione passi limitetur, ac determinetur, nec enim sol semper illuminat aut agit quantum potest absolute, sed quantum potest circumspecte passum. Et in obiectis sensibilibus quantum experientia constat efficere has species tantum certe constat non efficere temper adaequatas, seu quae perfectas possunt, sed iuxta recipientium dispositionem. Nulla ergo probabiliter ratione dici potest, fore necessarium, vt, si fiat species Dei, illa sit adaequata, & infinitè representans. Est ergo etiam in hoc eadem ratio de specie, quae de actu, & lumine; ut in vniuersum verum sit eius obiecti intelligibilis, cuius est possibilis visio & virtus visiva creata, esse etiam possibilem speciem commenturatum visioni, & facultati videntis.

XXX.
Eufio
precluditur.

Sed fortasse vis haec in ratione representationis, & imaginis; visio enim & lumen non sunt imaginis representantes Deum, sed visio est quaedam actio, quae versatur circa Deum, cuius principium est lumen, sicut dilectio & charitas: at vero species, est imago, & propria similitudo obiecti; & ex hoc capite peculiariter repugnat dari speciem Dei, quia non potest creatura propriam imaginem & similitudinem Dei, prout in se est, gerere. Haec tamen responsio multa ex Philosophia peteret, si exactè examinanda esset. Videtur enim lupponere speciem esse imaginem, & formalem similitudinem, quod falsum est: quod si hoc non supponat, nullius momenti est ratio, & vim facit in verbis metaphorice male interpretatis. De formali ergo imagine & similitudine concedimus non posse creatam entitatem gerere propriam & naturalem similitudinem Dei, prout in se est, quia talis similitudo intelligi non potest nisi per vniuocam conuenientiam in ea forma in qua ratio similitudinis, vel imaginis constituitur. Loquitur autem de imagine propria, non de re, quae propter conuenientiam analogam potest dici facta ad imaginem, vt est homo respectu Dei. Hac

A enim imago neque est medium incognitum (vt vocant) cognoscendi, sed ad summum potest esse medium cognitum, & non inducet cognitionem Dei prout est in se, sed imperfectam per effectum. Loquendo igitur de propria imagine, negamus esse de ratione speciem quod sit talis similitudo, aut formalis imago. Primum ob eandem rationem, quia non est de ratione speciei vt habeat vniuocam conuenientiam cum obiecto, in aliqua forma, vel figura, vt paterit in specie representante substantiam angeli.

Secundo, quia nulla est necessitas ob quam in specie requiratur talis similitudo formalis. Aut enim id est necessarium, quia species supplet vicem obiecti, & ad hoc non est necessaria talis similitudo, nam supplet per modum instrumenti, aut tanquam semen ipsius obiecti: non est autem necesse vt instrumentum, aut semen sit formalis imago primarij agentis. Vel illa necessitas oritur ex eo quod species ad cognitionem ordinatur, & cognitio fit per assimilationem, & hoc etiam non rectè dicitur, quia si cogitatio ipsa non est formalis similitudo, cum totum esse speciei quodam modo sit propter cognitionem, cur necesse erit speciem ipsam esse formalem similitudinem? Imò hinc conficitur dilemma, quo apertius ostenditur verum esse principium a nobis positum, eandem scilicet esse proportionem speciei, actus, & luminis. Nam vel actus ipse cognoscendi, & multo magis videndi est imago actualis obiecti vixi per veram, & formalem similitudinem, vel non. Si affirmetur esse (licet id sit falsum) negari non poterit ipsum actum videndi Deum, esse veram imaginem, & formalem similitudinem Dei: vnde vel negandum est esse possibilem talem similitudinem in actu, vel admittendum est in specie. Frustrum enim est quod quidam dicunt magis hoc repugnare in specie, quam in actu aut verbo, quia verbum, vel actus fit ab intellectu eleuato per lumen, & habente essentiam vnitam per modum obiecti: species autem non ita fieret, sed a solo Deo. Hoc enim nullius momenti est, tum quia si quae est repugnantia in hoc, quod res creata sit formalis similitudo Dei, non est ex causa, vel modo producendi talem entitatem: sed ex hoc quod repugnat finitè entitati habere cum Deo eam conuenientiam formalem, quae ad imaginem, & similitudinem formalem necessaria est; vel si formalis similitudo, & imago in hoc rigore non sumitur, sed aliqua alia ratione, quae creatura vt creatura est non repugnet, neque etiam speciei repugnabit. Tum etiam, quia ob eam causam facilis ratio imaginis communicari poterit speciei, quam verbo, seu actui quia species fiat a solo Deo, actus vero medio intellectu: facilis autem videtur posse fieri vt Deus imprimat similitudinem sui, quam ut intellectus illam efficiat, vel saltem est aequè facile, quod nobis perinde est.

Si autem negetur, actum esse similitudinem formalem, maiori ratione id negandum est de specie: quia tota ratio concipiendi speciem per modum imaginis, vel similitudinis est, quia cognitio fit per assimilationem, quae assimilatio per ipsum actum cognoscendi maxime perficitur: si ergo ipsa actualis cognitio non est formalis similitudo in praedicto sensu, non est cur species

XXXI.

XXXII.

XXXIII.